

39.
204

ROMANCOU, MOLT

GRACIOS, Y ENTRETENGUT, HON SE REFERIXEN, al peu de la lletra, totes les coseres que de guen previndre les Señorettes pera parir, la surjeciò que han de tindre al marit, y altres circumstancies que han de guardar les casades, com vota el curiòs.

DICTAT PER UNA MUSA LAPÈRA

SI en silenci el Auditori
S'escoltarme vol atent,
deun assumpt, cosa preciosa;
oïrà un bon romancèt.
Confia que tots tindran
en el mòl gust, y plaer,
puix es dun rapte Poetic
dels bons que ma Musa ha fet;

Yà sabrà com escrigui
aquell ròmanç dels concells,
que pera matrimoniarse
doni a tots los Fadrinets;
puix así prètench posarne
a les Fadrines també,
perque a mòltes considerè
necessiten un poch dells.

Ans

Mi

Ans de tot hèm de supòndre,
com à primer fonament,
de la Esglesia, el Matrimoni
es lo Sacrament fetè;
lo qui servix, y aprofità
perque el marit, y muller
dormen junts, y crien fills
en la bendició de Dèu;
y el Matrimoni ques apre
cadany trau sòn angelet,
finsa quel home, y la dona
entren à la estat de vells.
Supost aço, Fadrinètes,
les que festejant estèu,
pera quant serèu casades
à este romanç atenèu.
En sentiros prenyadetes,
aconcelle no os gelèu
en previndre la boleada,
y tot lo mes que os dirèu
puix yo encara que Fadrí,
destes coses també en sè,
que qui te algo de Poeta
de tot entèn un poquèt.
Ans q'ètrèu dins dels set mesos,
y encara als cinch, si pot ser,
os previndrèu de carotes,
totes les mes que podreu,
de babofalls, banobètes,
faixes, bolquèrs, gamboixets,
pitès, bragues, y culèros,
ahulles de cap també,
cotò en pel, polvos de murta,
benètes, y coixinèts,
tambè au de fer prevenciò
d'un barralèt, dayguardent,
si de Genova, tifores,
faixadorèrs, y blanquèts;
pera el cap una estopada;
la que serà de lliner,
arnilles, y camisetès,
de cambray, ò llenç primèt.

Tot aço ho tindreu à punt
dins de un euriòs tabaquèt,
que la Senyora Comare,
ya ho demanarà à sòn temps;
Tambè de una cullerèta
prevenciò sana de fer,
pera quant hatjàu parit
enconar al infantet,
y en un poch de melcolat
de sucrè, ques llepolèr,
en la dita cullerèta
lo nini, ò nina enconèu;
una xiquera, y platillo,
suponch necessari es.
Una urgencia molt forçosa
advertixch, ques convenient;
pera en anar de dolors,
y es costarà nou diners;
los que darèu de limosna
al Convent de la Mercè,
hon tocaràn à Partera,
(eixe nòm dona la gent)
puix mòltes periones bones
al oir aquel requet,
solen dir: Una que la lliurei
y traga de perill prest;
tambè es si tocar al Carme,
aurèu alla ben voldèu.
Pera en après de parit,
prevenciò també au de fer
de un quatteronèt de espigol;
pera donar perfumèts,
y ningù senta olor mala,
puix de espigol bona es.
Als tres dies de parides,
à la creatura darèu
vostros pits, pera que mamei
çans daquest temps no pot ser
y el Mamantò, ò Mamantona;
primer que els tire un poquèt,
pera llevar les calostres,
no danyen al angelet.

Quart

Quant elixgau los Padrius;
los buscareu en diners,
que això es cosa profitosa
certament al infantet,
puix li donen bona estrena
pera el dia del bateig;
si es mor paguen la guirnalda,
mortallera, y als Fofers:
si viu, al cabde once mesos
li paguen lacurtament;
aço es acte voluntari:
mes casi ha fermat de Dret.
Chocolate ab sos bescuits,
pera en tornar del bateig,
puix es costum observada,
y es just que no la muden.
que si no tenin jan ètes,
trau lo Padri el bolsillet.
Yo no ignore que vosaltres
destes coses os tiureu,
puix la mes destra Comare
quina non faria mes,
y a os he dit quel qui es veritate
de tot un Poch deu saber,
y de qué yo escriga açò,
si etes, no os admireu,
passem ara mes avant,
que encara hià mes que fet.
Tambè a les creaturetes,
serà n'èlt del cas pe seu
ara llista, ab ses reliquies.
enyideta al seu coster,
Sarà Evangelis, que són,
pera n'èlts, mals. lo remey,
un dinèr de aquells de vidre,
pera quant ixquen les dents,
la maneta de trixò,
à la munyica tal bè
del braç un molet de grana;
ò una figueta, per que
no prengi en lina met dull,
si yis tal mal yo no l'ose,

trèch es dichò de les velles)
de sapo al coll uns hofers,
y contra les bertolètes
de sahùch també un trocet.
Pera quant ixcau à Missa,
pe Partera, dos rollets
de pà de Rey au de dur,
que van à dos dinerets,
tambè un sisò de vi blanch;
en un jayro barralet,
ab un ciri de à tres onces,
quel avèu de tièdie encès,
y al nini, ò nina, abraçat,
per aquell espay, ò temps
que dura la Sancta Missa,
puix es precis ho aguanteu;
Si à cas lo fill, ò la filla,
vàn de la complexiò estrets,
au de fer una calera
de paper, ben rolladet,
untadet en oli, y tal,
ò sino li possaren,
untat de aqueix mateix modo,
de jolibat un monjet.
He possat estes noticies,
y he donat estos consells,
per que tota Senyera
estes cose; e ün sabers
y açò à la pobra, y a la rica
de dalt à baix la comprèn,
puix la dita prevencio
tota dona te de fer;
y la qui es tan pobretona
quen un seu junt may se ven,
puix nihà com a koeres,
en la bolijaca de vent,
eixa de res se previnga,
sols ence manes a Deu,
y a sa gran misericordia;
que vosaltara remey;
sup onch que esta consarça
consu en tates igualment,

mes , la ricia à part daixõ,
acadix a's dinerets.
Ara lo que yo encarrègue
à totes mòlt seriament,
la pacencia que han de tiadre
pera aguantar la gran creu
pesada del Matrimoni,
y lo subjectes també
que al marit deuen estar,
procurant tindrel content,
puix es cert la muller bona,
com una ajudanta es,
que à mitjes tots los treballs
ha de aguantar mòlt prudent,
quant e home està de mal ayre,
acariciarlo ella deü,
cuidant de la sena part
no tindrel may descontent;
encara que roin sia,
dir ques mòlt home de bè;
si es dropo dir ques honrat,
y també ques inocent,
si es jugador que no juga,
ni daus , ni cartes coneix,
sino vol que ixca de casa,
estarli mòlt obedient
à tots quants preceptes posse,
que això es lo que mana Deu,

si es celòs tiadre pacencia,
y estarfe en un rinconet
de casa , sens que la verja
ni conegut , ni parent,
buscar la pau , no la guerra,
que no faltará remey;
si està trist , lhome , alegrarlo,
dientli : fill meu què tens?
llevat la melancolia,
que aixina en tornaràs vell,
per ta vida not acabes!
anè n al riu un poquet?
tan dat alguna moina?
not afixques quem ofens!
miram à mi , not espantes,
sim faltes yo em morirè!
si crida no replicarli,
ans dirli que rahò tè;
per si , serèu Escolans;
que à tot respondreu amèn;
Y als homès també advertixehi;
amichs , que obligats estèu
à mantindre ab gran decencia
la dona , perque ho mereix,
puix la obligació igual corre;
que aixina cert llograrèu
viure en pau en esta vida,
y en laltra el Cel segurèu.

F I.

